

ĐẦU TƯ TIỀN NHƯ THỂ NÀO ĐỂ VỪA HIỆU QUẢ VỪA THUẬN TIỆN VÀ LẠI AN TOÀN NHẤT!

Hoàng Minh Tuấn*

Trong những năm gần đây, đặc biệt là kể từ khi xảy ra cuộc khủng bố ngày 11-9-2001 nhằm vào nước Mỹ đến nay, thị trường hàng hóa, thị trường xăng dầu, thị trường vàng và thị trường tiền tệ trên thế giới biến động phức tạp. Lãi suất tiền gửi USD tăng. Tình hình đó tác động đồng thời đến thị trường trong nước. Một câu hỏi được đặt ra là đầu tư tiền như thế nào để vừa an toàn, vừa hiệu quả và lại thuận lợi. Điều đó cần được phân tích một cách khoa học trên lĩnh vực tài chính - tiền tệ.

Giá vàng, xăng dầu, đồng Euro,... ở trong nước liên tục tăng cao, sau đó diễn biến phức tạp. Thị trường tiền tệ trong nước thường xuyên nóng lên. Các ngân hàng thương mại (NHTM) ở nước ta vẫn đang đua nhau tăng lãi suất tiền gửi, lãi suất huy động vốn. Kèm theo đó các NHTM liên tục tung ra các chương trình khuyến mại hấp dẫn, đa dạng hình thức gửi tiền, đổi mới phong cách giao dịch. Đồng thời hầu hết các NHTM cũng đang đẩy mạnh cạnh tranh mở rộng mạng lưới, hiện đại hóa các điểm giao dịch với khách hàng.... Thị trường bất động sản sau một thời gian tăng giá thì trong gần 2 năm qua ở trong tình trạng đóng băng. Thời gian gần đây thị trường phục hồi trở lại nhưng có nhiều diễn biến khá phức tạp. Giá cổ phiếu của nhiều NHTM tăng giá gấp 4 - 5 lần.

Trong bối cảnh đó không ít người thu lợi lớn, nhưng những người gặp rủi ro thì cũng không phải là nhỏ.

GỬI TIỀN VÀO NGÂN HÀNG LÀ CÓ LỢI NHẤT MÀ VẪN BẢO ĐẢM AN TOÀN

Trong xu hướng hội nhập của nền kinh tế nước ta hiện nay, người dân ở mọi vùng, nhất là ở các đô thị, có nhiều cơ hội đầu tư số tiền nhàn rỗi hay tiền vốn của mình sao cho có lợi nhất. Mọi người cũng có nhiều cách gửi tiền, đầu tư tiền nhàn rỗi của mình để sinh lợi, như: mua vàng, đầu tư bất động sản, mua bảo hiểm nhân thọ, mua cổ phiếu, mua trái phiếu,... Nếu phân tích từng lĩnh vực đầu tư thì có thể thấy những ưu điểm và hạn chế sau đây:

Một là, việc đầu cơ bất động sản đòi hỏi vốn rất lớn, hơn nữa tính thanh khoản không cao, khó bán, vốn đọng, rủi ro cao. Nếu không biết mua phải nơi bị quy hoạch, đất đai có tranh chấp hoặc giấy tờ có vấn đề thì rủi ro càng cao.

Hai là, mua bảo hiểm nhân thọ với lãi suất cố định, thời gian đầu tư dài, có khi lên tới vài chục năm mới đến hạn được thanh lý hợp đồng thu tiền về mặt khác mua bảo hiểm nhân thọ đòi hỏi phải thường xuyên giành một khoản thu nhập nhất định hàng tháng, quý, 6 tháng để nộp phí bảo hiểm. Nên chỉ có những

người có thu nhập khá và ổn định, mới lựa chọn loại hình đầu tư này.

Ba là, mua trái phiếu Chính phủ, Trái phiếu Kho bạc, Trái phiếu công trình (như trái phiếu cầu Vĩnh Tuy - Hà Nội), Trái phiếu doanh nghiệp (của Tổng công ty dầu khí, Tổng công ty điện lực, Tổng công ty công nghiệp tàu thủy,...) ... có lãi suất khá, khoảng 8,75% - 9,4%/năm; lãi suất ổn định, hầu như không có rủi ro... Tuy nhiên lãi suất các loại trái phiếu đó vẫn thấp hơn từ 0,50% - 0,75%/năm so với lãi suất trái phiếu ngân hàng, chứng chỉ tiền gửi tại NHTM.

Bốn là, mua cổ phiếu của doanh nghiệp cổ phần hóa, cổ phiếu ngân hàng, mua chứng khoán,... trong thời gian gần đây có lợi nhuận cao nhất, nhưng cũng có rủi ro lớn nhất. Bởi vì không ai dám chắc rằng chứng khoán còn lên nữa không mà mua đầu cơ. Trong thực tế chỉ số chứng khoán tăng cao và hầu như tăng một chiều trong các tháng 2, 3 và 4-2006 nhưng sang đến tháng 5, 6 và 7 - 2006 thì giá biến động thất thường, lúc tăng, lúc giảm. Trong quá trình biến động chỉ số VN Index những tháng qua cho thấy, nhiều người thu lợi lớn, nhưng cũng không ít người thua thiệt khi mua giá cao, lúc giá giảm sốt ruột đem bán đi.

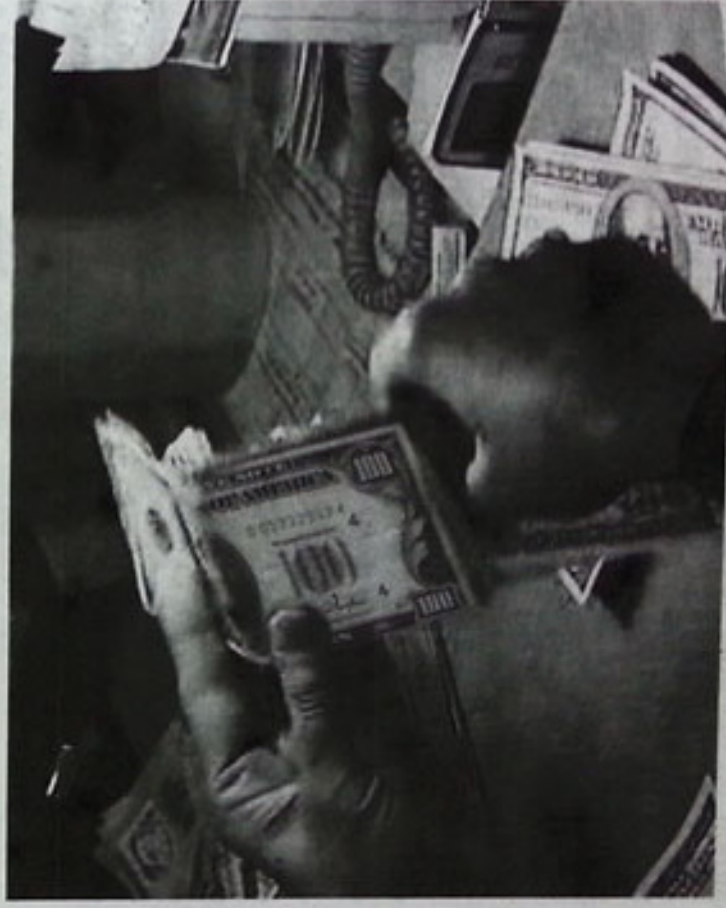
NHN&PTNT Việt Nam (*)

Năm là, đầu tư tiền mua vàng! Giá vàng thường xuyên tăng cao, năm 2001 tăng 5,0%; năm 2002 tăng 19,4%, năm 2003 tăng 26,6%, năm 2004 tăng 11,7%, năm 2005 tăng 11,3% và từ đầu năm 2006 đến nay tăng tới gần 40%; từ mức 990.000 đồng/chỉ vàng SJC thời điểm đầu năm, đến giữa tháng 5-2006 đã tăng lên tới 1.420.000 đồng/chỉ. Nhưng sau đó lại giảm mạnh, đến giữa tháng 6-2006 giảm xuống còn 1,2 triệu đồng/chỉ. Như vậy, nhìn vào diễn biến đó có thể khẳng định đầu tư vàng là lời nhất nếu tính đến trung tuần tháng 5-2006 và cũng thua thiệt đậm chỉ trong vòng có 20 ngày nếu như mua vàng theo giá giữa tháng 5-2006 và bán giữa tháng 6-2006. Tuy nhiên trong thực tế hơn 4 năm qua nhiều thời điểm giá vàng giảm khá và tăng giảm hai chiều; đồng thời không ai có thể ngờ được rằng giá vàng lại tăng cao như vậy và cũng không chuyên gia tài chính nào có thể dự đoán chính xác trong thời gian tới giá vàng còn tăng nữa không để mao hiểm đầu cơ, chờ tăng giá kiếm lời. Hay nói cách khác đầu tư vào vàng có lời cao nhưng cũng đầy rủi ro.

Sáu là, đầu tư tiền mua ngoại tệ hay chuyển tiền gửi tiết kiệm từ nội tệ sang ngoại tệ. Mua ngoại tệ USD, hay Euro cũng chỉ lời trong từng khoảng thời gian ngắn hạn và dựa vào may rủi. Bởi vì ngoại tệ biến động hai chiều, tăng và

giảm khó dự đoán chính xác được sự tăng giảm trong từng thời điểm. Nếu gửi tiết kiệm ngoại tệ USD vào NHTM, thì cũng thiệt hơn so với gửi tiết kiệm Đồng Việt Nam. Bởi vì lãi suất tiền gửi tiết kiệm USD khoảng từ 2,0%/năm - 4,5%/năm, chỉ bằng 1/4 - 1/3 so với lãi suất gửi nội tệ. Trong khi đó tỷ giá VND/USD trong những năm gần đây khá ổn định, tăng rất ít, năm 2001 tăng 3,8%, 2002 tăng 2,1%, 2003 tăng 0,4%, 2005 tăng 0,9% và 4 tháng đầu năm 2006 chỉ tăng có 0,1%. Trong tháng 5-2006, giá USD trên thị trường tự do biến động mạnh từ mức 16.000 VND/USD, lên tới 17.200 VND/USD, sau đó giảm và giữa tháng 6-2006 lại quay trở về giá cũ, tức là 16.000 VND/USD.

Kết luận, theo tác giả, phải khẳng định là gửi tiền nội tệ - Đồng Việt Nam vào các

NHTM và tổ chức tín dụng khác nhau vẫn là hình thức phổ biến nhất được đông đảo người dân lựa chọn nhất. Tính đến nay, ước tính số dư tiền gửi, tiền mua trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi của dân cư tại các NHTM và tổ chức tín dụng ở nước ta lên tới trên 330.000 tỷ đồng, với hàng chục triệu khoản tiền gửi, người sở hữu trái phiếu NHTM, chứng chỉ tiền gửi. Đây là hình thức gửi tiền sinh lợi có tính truyền thống hàng chục năm qua ở nước ta.

Nếu như mua vàng, đầu tư bất động sản, đầu tư chứng khoán... thì có thể thu được lợi lớn trong từng khoảng thời gian ngắn hạn, nhưng lại đầy rủi ro, vì vậy thường dành cho các nhà đầu tư kinh doanh chuyên nghiệp. Đầu tư mua bảo hiểm nhân thọ thì có lợi là được chống đỡ với tổn thất từ rủi ro

liên quan đến sinh mạng con người nhưng lãi suất thấp hơn và thời gian dài hơn, không rút vốn trước thời hạn được, cá biệt xảy ra tranh chấp hợp đồng bảo hiểm. Còn gửi NHTM với lãi suất ổn định trong suốt thời gian gửi, hoặc lãi suất diễn biến theo thị trường, khi cần người gửi có thể rút ra trước hạn, tất nhiên là cần thông báo trước cho ngân hàng nơi gửi và hưởng lãi suất không kỳ hạn. Hoặc khi cần tiền đột xuất người gửi sử dụng chính số tiết kiệm, trái phiếu hay chứng chỉ tiền gửi, cầm cố vay tiền tại chính ngân hàng đó hoặc ngân hàng khác, không bị thiệt về lãi suất khi rút ra trước hạn.

Người gửi tiền không kỳ hạn tại các NHTM, nhất là công nhân trong các doanh nghiệp có đông người lao động, như: dệt, may mặc, dày da, chế biến thủy hải sản, giấy,... chấp nhận dịch vụ trả lương qua máy ATM của các ngân hàng thương mại còn được sử dụng thẻ ATM hay thẻ thanh toán và các tiện ích khác của tài khoản, không cần phải để tiền trong nhà hay trong ví, không an toàn. Khi cần tiền cho chi tiêu, sử dụng thẻ rút tiền không mất phí tại hàng trăm máy ATM ở Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh hay tại các tỉnh, thành phố khác bất kể ngày nào trong tuần và 24/24 giờ trong ngày. Số dư tiền gửi trên tài khoản được trả lãi tiền gửi không kỳ hạn, chuyển khoản thanh toán tiền điện, tiền điện thoại di

động VMS,... và các dịch vụ khác các NHTM sẽ cung cấp cho chủ thẻ. Nếu ai sử dụng đồng chủ thẻ, thì người thân hay con em đi học xa nhà, gia đình có thể chuyển tiền vào tài khoản, đồng chủ thẻ có thể rút tiền trên máy ATM bất kỳ ở đâu không mất phí,... Chính sự tiện lợi của hình thức gửi tiền này, nên đến nay trong cả nước có khoảng 1,2 triệu người lựa chọn cách gửi tiền tiện ích này, trong số đó có đông công nhân, gia đình có con em đi du học, nhiều người về hưu, cán bộ, viên chức,...Hàng trăm doanh nghiệp, nhất là các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài sản xuất hàng xuất khẩu trong các khu công nghiệp đang thực hiện dịch vụ trả lương qua máy ATM.

GỬI CÁC NGÂN HÀNG VÀ TỔ CHỨC TÍN DỤNG KHÁC NHAU CÓ LÃI SUẤT KHÁC NHAU NHƯNG TÍNH AN TOÀN THÌ ĐỀU ĐƯỢC ĐẢM BẢO

Về lãi suất, hiện nay gửi tiền vào hệ thống quỹ tín dụng nhân dân cơ sở là có lợi nhất. Nhiều quỹ tín dụng trả lãi suất tiền gửi Đồng Việt Nam lên tới 0,9%/tháng, hay 10,8%/năm. Tiếp đó là các NHTM cổ phần. Một số NHTM cổ phần đó thì có lãi suất tiền gửi nội tệ lên tới 0,80% - 0,83%/tháng, hay cao nhất tới 9,96%/năm. Còn các NHTM của nhà nước thì có lãi suất thấp hơn, cao nhất là 0,73% - 0,75%/tháng, hay

8,76%- 9,0%/năm. Gần đây một số chi nhánh, Sở giao dịch của Ngân hàng Đầu tư - Phát triển cũng tăng lãi suất lên 0,766%/tháng, Ngân hàng nông nghiệp & phát triển nông thôn tăng lãi suất lên 0,80%/năm, tương đương các NHTM cổ phần. Đầu tư mua trái phiếu Chính phủ hay trái phiếu Kho bạc, trái phiếu đô thị, Trái phiếu công trình,... có lãi suất thấp hơn, khoảng 8,6%/năm. Gửi tiền tại Công ty tiết kiệm bưu điện có lãi suất thấp hơn lãi suất của các NHTM NN 0,02% - 0,04%/tháng, nhưng tiện lợi vì được phục vụ tại các Bưu cục trong toàn quốc, cả ngoài giờ và ngày nghỉ.

Về tính an toàn, theo nguyên lý, gửi tiền vào hệ thống Kho bạc Nhà nước thông qua mua trái phiếu Chính phủ,... là nơi gửi tiền an toàn nhất vì Chính phủ có trách nhiệm thanh toán đến cùng cho người dân. Tiếp đến là các NHTMNN, vì đây là các ngân hàng thuộc sở hữu của nhà nước, có gì thì nhà nước lo và khối ngân hàng này không bao giờ phá sản!... Về luật pháp, thì các món tiền gửi nội tệ - Đồng Việt Nam đến 50 triệu đồng tại các tổ chức tín dụng, ngân hàng,... được Nhà nước bảo hiểm, chịu trách nhiệm chi trả khi tổ chức bị phá sản, đổ vỡ,...

Nhưng về thực tế, thì tính an toàn gửi tiền vào các tổ chức, các hình thức nói trên là như nhau. Bởi vì, ngoài cơ chế bảo

hiểm tiền gửi, thì còn một loại cơ chế bảo đảm an toàn khác, như: dự trữ bất buộc, tiền gửi thanh toán, thanh tra tại chỗ và giám sát từ xa của Ngân hàng Nhà nước; các nghiệp vụ hỗ trợ thanh toán của Ngân hàng Nhà nước; cho vay thiếu hụt thanh toán bù trừ, nghiệp vụ thị trường mở, cho vay tái cấp vốn, tái chiết khấu, hoán đổi tiền tệ Swap.... Bên cạnh đó là các ngân hàng, tổ chức tín dụng gặp tình trạng khó khăn chỉ trả có thể vay trên thị trường liên ngân hàng, quỹ tín dụng cơ sở vay nguồn hỗ trợ tài chính của Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam...

Thực tế là các đợt rút tiền đột xuất với khối lượng lớn xảy ra tại Ngân hàng thương mại cổ phần Á Châu giữa tháng 10 -2003, rút tiền tại NHTM cổ phần nông thôn Ninh Bình và NHTM cổ phần Phương Nam - chi nhánh Hà Nội tháng 7-2005 của đông đảo người gửi tiền đều được đáp ứng đầy đủ và kịp thời. Không những vậy, 16 NHTM cổ phần và gần 100 quỹ tín dụng nhân dân cơ sở bị rút giấy phép, ngừng hoạt động, thanh lý, sáp nhập,... trong gần 10 năm qua ở nước ta, nhưng tất cả các khoản tiền gửi của dân đều được thanh toán cả gốc và lãi đầy đủ. Không người dân nào bị mất tiền gửi. Nhà nước với hàng rào luật pháp, quy chế; với hàng loạt cơ chế, nghiệp vụ và chính sách,... bảo vệ quyền lợi chính đáng về tài sản của người gửi tiền tại các tổ chức nhận tiền

gửi theo đúng pháp luật. Bản thân hai ngân hàng nước ngoài có uy tín và kinh nghiệm trên thế giới, đó là Standard Chartered Bank của Anh, ANZ của Úc cũng đầu tư gần 50 triệu USD vào mua cổ phần tại hai NHTM cổ phần của Việt Nam. Ngân hàng Hongkong and Shanghai Banking Corporation - HSBC đầu tư vốn mua 10% cổ phần tại NHTM cổ phần Kỹ thương. Một số ngân hàng có quy mô lớn trên thế giới cũng đang đàm phán, tìm cơ hội mua cổ phần của các NHTM cổ phần của Việt Nam. Thực tế đó cho thấy uy tín, tính vững mạnh, an toàn của các NHTM cổ phần ở nước ta trong hoạt động kinh doanh nói chung và trong nhận tiền gửi của dân nói riêng đã được bảo đảm bởi sự lựa chọn của cộng đồng tài chính quốc tế.

Bởi vậy tính an toàn của việc gửi tiền tại các tổ chức khác nhau là như nhau. Chính vì vậy, trong thực tế hơn 1 năm qua, tính từ đầu năm 2005 đến nay, thống kê tại các NHTM cho thấy, tiền gửi chạy từ nơi có lãi suất thấp sang nơi có lãi suất cao. Tiền gửi tại các NHTMNN tăng rất chậm, nhưng tiền gửi tại các ngân hàng thương mại cổ phần đô thị lại có tốc độ tăng cao. Tất nhiên, các Quỹ tín dụng nhân dân có lãi suất cao nhất nhưng lại có quy mô nhỏ, ở vùng nông thôn và phạm vi hoạt động hạn hẹp chỉ ở một địa phương, nên không phải người dân nào cũng

tiếp cận được. Các ngân hàng thương mại cổ phần đô thị có mạng lưới ở các thành phố, thị xã và một số đô thị, trung tâm dân cư, nên không phải ai có tiền gửi cũng tiện lợi mang đến gửi được.

Trong bối cảnh cạnh tranh và bình đẳng về hoạt động ngân hàng hiện nay, các thông tin minh bạch, chương trình khuyến mại rõ ràng, phong cách phục vụ không ngừng nâng lên theo hướng văn minh, lịch sự, những tiện ích cung cấp cho khách hàng ngày càng đa dạng, người dân, công nhân, các doanh nghiệp nói chung và doanh nghiệp trong lĩnh vực sản xuất công nghiệp nói riêng ngày càng có cơ hội lựa chọn nơi gửi tiền, đầu tư tiền sao cho vừa thuận tiện, vừa có lợi ích đa dạng và an toàn nhất. Những yêu cầu về mở cửa, hội nhập quốc tế về hoạt động ngân hàng càng làm cho người có tiền gửi nhiều cơ hội lựa chọn hơn. Trong chiến lược của các nhà quản trị kinh doanh để ra là “**Đừng bao giờ bỏ tất cả trứng vào một giỏ**”, để phân tán rủi ro. Vì vậy, là người dân, người công nhân, hay doanh nghiệp, cũng nên phân tán đầu tư vào nhiều lĩnh vực khác nhau, không nên chỉ một lĩnh vực ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Mạng Reuter, Bloomberg....
2. Trang Website của một số NHTM.
3. Báo cáo thường niên NHNN, các năm 2001 - 2004.